

ČESKOSLOVENSKO 100

Oddelenie C - Symbolické problémy

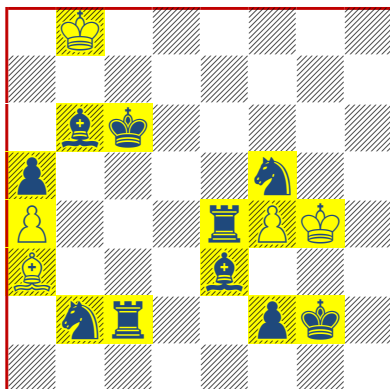
Pokladám za česť, že som bol poverený rozhodovať turnaj k takému významnému jubileu, akým je storočie od vytvorenia slávnej Česko-Slovenskej republiky.

Od riaditeľa súťaže, Mariána Križovenského, som dostal 46 skladiieb na supervzorne vyhotovených diagramoch bez mien autorov. Počet to bol úctyhodný, až som sa zľakol, koľko mi to dá práce. Avšak (našťastie), značnú časť diagramov som si dovoľil v krátkom čase vložiť do obálky s nadpisom 0 bodov. Ku každému z nich by som mohol pripojiť krátke alebo dlhšie odôvodnenie svojho negatívneho postoja, ale prosím čitateľov, aby mi prepáčili, že tak neurobím. Zabralo by to dosť veľa miesta a môjho času – a spolieham sa na pochopenie a dôveru účastníkov turnaja, že som tak učinil v najlepšej viere a bez toho, že by som chcel čo len jedného autora uprednostniť alebo poškodiť.

Ale ten zvyšok určite stojí za to...

Viktoras Paliulionis

Litva
Československo 100 „C“
I. cena

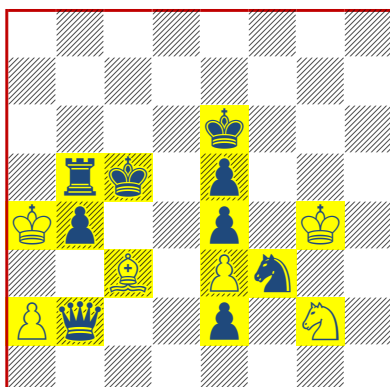
H#5 (5+10)
C+

Č:

1. ♔a7+ ♚c8 2. ♛b6+ ♚d7 3. ♛a6 ♚:b2 4. ♜:b2 ♚c6 5. ♜b5 a:b5#

e:

1. ♜e5 f:e5 2. ♞d6 e:d6 3. f1=♜ d7 4. ♔g1 d8=♚ 5. ♞f2 ♚d2#

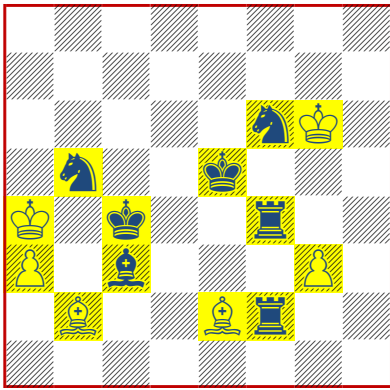
H#5 (6+9)
C+

S:

1. ♛b6 a3 2. ♛a7 ♚:b5 3. ♜f2 ♚c6 4. ♛a6 a:b4 5. ♜a7 b5#

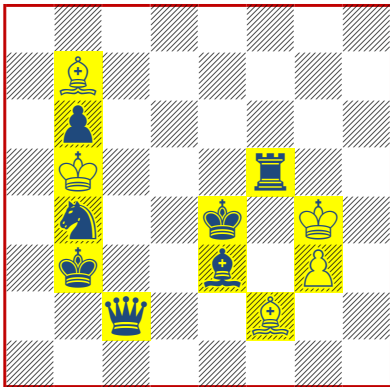
k:

1. ♛d5 ♚f5 2. e1=♚ ♚f6 3. ♜:e3 ♚e7 4. ♜c5+ ♚d7 5. ♞d4 ♞e3#

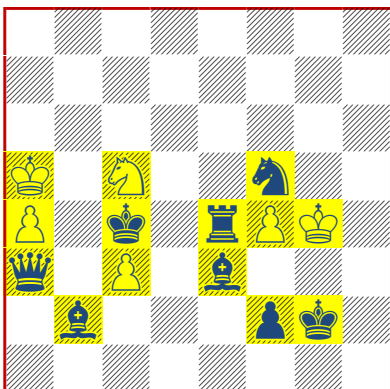
H#5 (6+7)
C+

- O:**
 1. ♖b4 a:b4 2. ♘d6 ♔a3 3. ♚b5 ♙d4 4. ♜a6 ♙a4 5. ♞b7 b5#
S:
 1. ♞e8 g4 2. ♚f8 g5 3. ♚f6+ g:f6 4. ♜e6 ♙g5 5. ♜f7 ♙c4#

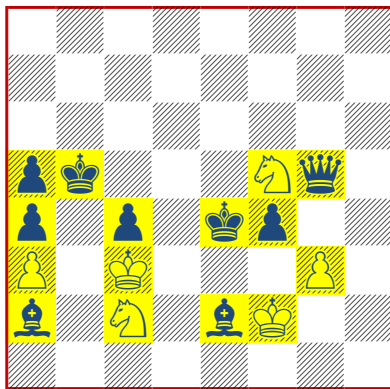
H#5 (5+7)
C+

- I:**
 1. ♜a3 ♙d5 2. ♚a4+ ♔c4 3. ♚a5 ♙c3 4. ♜a4 ♙b2 5. b5 ♙b3#
O:
 1. ♚h5 ♙:h5 2. ♜f3 ♙g6 3. ♜g4 ♙f6 4. ♜h5 ♙f5 5. ♙h6 g4#

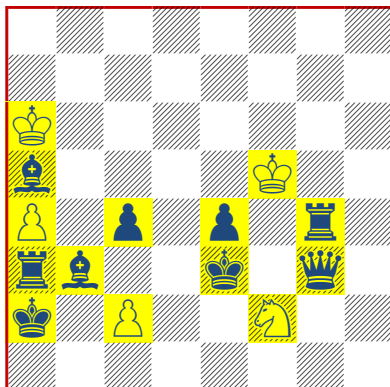
H#5 (6+8)
C+

- V:**
 1. ♚:a4+ ♔b6 2. ♙a3 ♙b7 3. ♜b5 c4+ 4. ♜a5 ♙a7 5. ♙b4 ♞b7#
e:
 1. ♚e5 f:e5 2. ♞d6 e:d6 3. f1=♚ d7 4. ♙g1 d8=♚ 5. ♜f2 ♚d2#

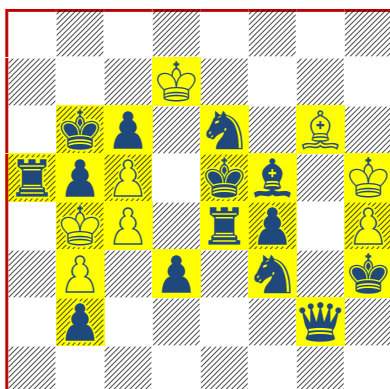
H#5 (6+9)
C+

- n:**
1. ♖b1 ♘b4 2. a:b4+ ♔d4 3. ♚a5 ♙:c4 4. ♜d3+ ♚c5 5. ♞a6 a:b4#
- s:**
1. ♚h5 ♙g1 2. ♜f3 g:f4 3. ♜g4 ♘e3+ 4. ♜h4 ♙h2 5. ♜g4 ♘g2#

H#5 (5+9)
C+

- k:**
1. ♜b6 a5 2. ♜a4 a:b6 3. ♚c3 b7 4. ♜a3 b8=♜ 5. ♜b4 ♜d6#
- o:**
1. ♚h4 ♙e5 2. ♚g1 ♘g4+ 3. ♜e2 ♙:e4 4. ♜f1 ♙f3 5. ♚e1 ♘h2#

H#5 (8+14)
C+

- 1:**
1. b1=♚ ♙c3 2. ♚g1 ♙c2 3. ♚a6 ♙b2 4. ♜a5 ♙a3 5. ♚b6 b4#
- 0:**
1. d2 ♙:c6 2. d1=♚ ♙b6 3. ♚d7 c6 4. ♜d6 c7 5. ♚e5 c8=♘#
- 0:**
1. ♞e5 ♜f7 2. ♚e4 ♙g5 3. ♜g6 ♙f6 4. ♜g4 ♙e7 5. ♜f5 ♜e6#

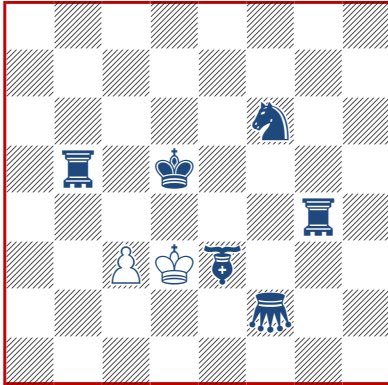
Sedemnášť päťťahových pomocných matov zakončených „ideálne“ je nesporne náročný výkon, tým skôr, že ide o ornamentálne skladby na písmená názvu jubilujúceho štátu (nijaké skratky!) s pripojenou stovkou, a navyše s veľkým druhým S, čo evokuje známu Pittsburskú dohodu z 31. mája 1918. Kritici by mohli namietnuť, že tam chýba spojovník, ale ako by ste z neho urobili pomocný mat 5. ťahom? Nepatrne mi vadí, že „písmeno e“ sa opakuje a že súčet všetkých ťahov dáva číslo 85: už len tri znaky chýbali, do presnej stovky, ale, bohužiaľ, názov štátu bol príliš krátky (a keby sme tam pridali ešte Moravu, zas by bol pridlhý). Táto veľkoskladba, zložená zo 17 častí (pripomínajúcich 17 variácií Ravelovho Bolera), sa mi naozaj veľmi páči (aj z estetického hľadiska) a jej autorovi blahoželám, že sa na ňu podujal a svoj projekt dokonale dokončil!

Václav Kotěšovec

Česko

Československo 100 „C“

II. cena

SER-H#100

(2+6)

Maximummer

Rook hopper (RH): b5,g4

Bishop hopper (BH): e3

Grasshopper (G): f2

C+

1. ♖f7 2. ♜c4 3. ♜h4 4. ♜e7 5. ♜e2 6. ♜h5 7. ♜c5 8. ♞b6 9. ♜c2 10. ♞e5
 11. ♜e4 12. ♜h4 13. ♜e7 14. ♞e8 15. ♜g5 16. ♜c5 17. ♜c2 18. ♜e4
 19. ♞e3 20. ♞f2 21. ♜h4 22. ♜e1 23. ♜b4 24. ♞a4 25. ♞d4 26. ♞g7
 27. ♜d2 28. ♞e5 29. ♞b2 30. ♜a2 31. ♜e6 32. ♞e7 33. ♜c4 34. ♞d4
 35. ♜e2 36. ♜e8 37. ♞h7 38. ♞f8 39. ♞g6 40. ♜h5 41. ♜c5 42. ♜f8
 43. ♜d6 44. ♜h6 45. ♞h8 46. ♞f7 47. ♞d8 48. ♞b7 49. ♞a7 50. ♞d8
 51. ♞e6 52. ♜d6 53. ♞f8 54. ♞g6 55. ♜h6 56. ♞e7 57. ♞f7 58. ♞f5
 59. ♞f4 60. ♜e3 61. ♞g4 62. ♞d4 63. ♞c4 64. ♞b2 65. ♞b4 66. ♞b1
 67. ♞d4 68. ♞f2 69. ♜g1 70. ♜a1 71. ♜d4 72. ♞c5 73. ♜b6 74. ♞b7
 75. ♜d4 76. ♜b2 77. ♜b8 78. ♞g7 79. ♞h7 80. ♞f5 81. ♞h6 82. ♞g4
 83. ♞h4 84. ♞h8 85. ♞a8 86. ♞h2 87. ♞h1 88. ♞f1 89. ♞e1 90. ♞d2
 91. ♞c4 92. ♞a3 93. ♞a2 94. ♞c4 95. ♞a5 96. ♞a6 97. ♞c6 98. ♞d6
 99. ♜e5 100. ♞e6 c4#

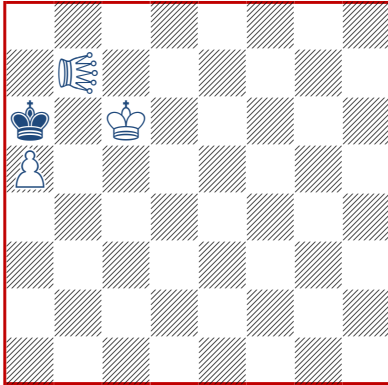
V turnaji konkurovala séria skladieb s výzvou obsahujúcou číslo 100. To sa, samozrejme, dalo čakať, a nie div, že niektoré sa dostali do výsledku. Ale z nich bezkonkurenčne najlepšia je práve tá, na ktorú sa pozeráte. Je priamo pochúťka sledovať, ako sa rodina cvrčkových figúr spolu s klasickým „koníkom“ dostáva na svoje definitívne blokovacie miesta ku kráľovi, umožňujúc tak opäť ideálny mat. Všimnite si, že strelcový cvrček ukončí svoju púť už v 72. ťahu, kým ostatné štyri figúry sa postavia na svoje políčka až celkom na konci, pričom však prechádzajú krkolomnými trajektóriami, niekoľkokrát motivačne aj geometricky opakovanými. Bez počítača by sa to zrejme nedalo, ale aj tak ide o neuveriteľnú kombináciu. Rád by som vedel, koľko času na jej vytvorenie autor spotreboval... (Mimochodom, maximálniková podmienka bola zrejme prvá, s ktorou som sa vo svojom exoživote stretol. Čiže *Déjà vu...*)

Rolf Kohring

Nemecko

Československo 100 „C“

III. cena

SER-H=100

(3+1)

PWC

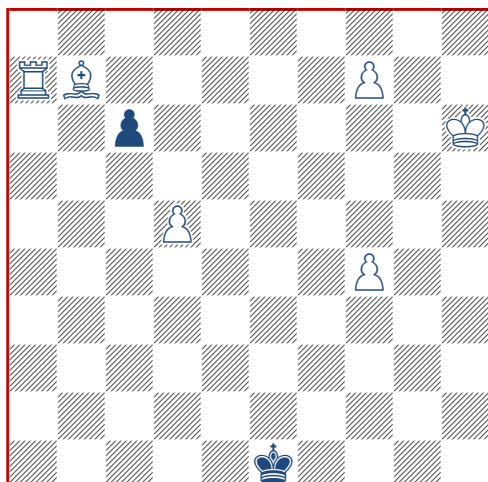
C+ by Popeye 4.79

1. ♔a7 2. ♚b8 3. ♛c8 4. ♜d8 5. ♞e8 6. ♟f8 7. ♠g8 8. ♡h7 9. ♣g6 10. ♢f5
 11. ♤e4 12. ♥d3 13. ♦c2 14. ♧b1 15. ♨a2 16. ♩a3 17. ♪a4
 18. ♫:a5[+w ♠a4] 19. ♬a6 20. ♭a7 21. ♃b8 22. ♄c8 23. ♅d8 24. ♆e8
 25. ♇f8 26. ♈g8 27. ♉h7 28. ♊g6 29. ♋f5 30. ♌e4 31. ♍d3 32. ♎c2
 33. ♏b1 34. ♐a2 35. ♑a3 36. ♒:a4[+w ♠a3] 37. ♓a5 38. ♔a6 39. ♕a7
 40. ♖b8 41. ♗c8 42. ♘d8 43. ♙e8 44. ♚f8 45. ♛g8 46. ♜h7 47. ♝g6
 48. ♞f5 49. ♟e4 50. ♠d3 51. ♡c2 52. ♢b1 53. ♣a2 54. ♤:a3[+w ♠a2]
 55. ♥a4 56. ♦a5 57. ♧a6 58. ♨a7 59. ♩b8 60. ♪c8 61. ♫d8 62. ♬e8
 63. ♭f8 64. ♃g8 65. ♄h7 66. ♅g6 67. ♆f5 68. ♇e4 69. ♈d3 70. ♉c2
 71. ♊b1 72. ♋:a2[+w ♠b1] 73. ♌b2 74. ♍c2 75. ♎:b1[+w ♠c2] 76. ♏c1
 77. ♐d2 78. ♑:c2[+w ♠d2] 79. ♒d3 80. ♓:d2[+w ♠d3] 81. ♔e3
 82. ♕:d3[+w ♠e3] 83. ♖e4 84. ♗:e3[+w ♠e4] 85. ♘f4 86. ♙:e4[+w ♠f4]
 87. ♚f5 88. ♛:f4[+w ♠f5] 89. ♜g5 90. ♝:f5[+w ♠g5] 91. ♞g6
 92. ♟:g5[+w ♠g6] 93. ♠h6 94. ♡:g6[+w ♠h6] 95. ♢h7 96. ♣:h6[+w ♠h7]
 97. ♤g7 98. ♥h8 99. ♦:h7[+w ♠h8=♠] 100. ♧:h8[+w ♠h7] ♨f6=

Locust (L): b7

Už dávno sú známe dlhé sériovoťahové skladby s opakovanými pohybmi kráľa po okraji šachovnice. Autor si zvolil dva prvky, ktoré mu umožnili 100-ťahovú kombináciu v superekonomickej 4-kameňovej pozícii: tzv. výmenné circe (PWC) a exofigúru blchu (locust). Výborným spestrením je pohyb kráľa po diagonále h7-b1 a potom cikcakovo opačným smerom až po h7-h8 so záverečnou premenou pešiaka na jazdca a modelový pat. Špeciálny je 72. ťah, ktorým sa pešiak dostáva na prvý rad, čo je OK podľa pravidiel PWC, ale ak prvému ťahu (Ka7) pridáme rok 1918 a potom roky postupne pridávame, 72. ťah sa uskutočnil r. 1989! Teda až v česko-slovenskom zamatovorevolučnom roku sa pešiakovi podarilo prekonať zábrany socialistického realizmu a prekročiť prísne stráženú hranicu. (To je bonus, ktorý rozhodca venuje autorovi bez nároku na časť ceny...)

Juraj Lörinc
Slovensko
Československo 100 „C“
1. čestné uznanie

Riešenie:

Všetky riešenia vyzerajú tak, že čierny kráľ prejde sériou ťahov z f1 na f10 a nasleduje 9...Sxc8=. Jedno napríklad vyzerá takto (čierny môže, ale nemusí zobrať niektorého z bielych pešiakov d6 alebo h5):

1.Ke2 2.Kd3 3.Kc4 4.Kd5 5.Kxd6 6.Kc7 7.Kd8 8.Ke9 9.Kf10
Sxc8=

Otázkou teda ja, koľko ciest čierneho kráľa na e8 existuje. To sa dá zistiť rekurzívnym výpočtom, podľa nasledujúceho postupu (s výnimkami popísanými nižšie):

SER-H=9 (6+2)

šachovnica 10x10

Koľko je riešení?

- Na každé z polí e2, f2 a g2 sa čierny kráľ vie v najkratšom možnom čase (1 ťah) dostať práve jedným spôsobom.
- Na pole P na n.-tom rade ($n > 2$) sa čierny kráľ vie dostať v najkratšom možnom čase ($n-1$ ťahov) takým počtom spôsobov, ktorý je súčtom počtu spôsobov na tri susedné polia poľa P na ($n-1$)-tom rade (susedné pole pod a dve dotýkajúce sa rohom).

Teda napríklad na pole e6 je možné na 5 ťahov dôjsť takým počtom spôsobov, ako je možné dôjsť na pole d5 na 4 ťahy + na pole e5 na 4 ťahy + na pole f5 na 4 ťahy. Teda $10+16+19 = 45$.

Výnimky z tohto postupu sú dvoch druhov.

Najskôr, na prázdnej šachovnici všetky najkratšie cesty z f1 na f10 vedú vnútri šesťuholníka f1-b5-b6-f10-j6-j5-f1. Ale biely kráľ na j8 pôsobí na i7, takže cesty vedúce cez toto pole vylučuje. V dôsledku toho na h8 je potrebné pri rekurzii spočítať len cesty vedúce cez g7 a h7.

Ďalej, pešiacy d6 a h5 ovplyvňujú počty správnych ciest vedúcich cez polia c7, e7, g6 a i6. Aby na tieto štyri polia čierny kráľ mohol vstúpiť, musí predtým prejsť cez pole, kde stál príslušný pešiak, t.j. zobrať ho. Tým sa počet možných ciest cez uvedené štyri polia znižuje na presne rovnaký počet, ako je počet ciest na pole, kde stojí braný pešiak.

					1918				
Rook	Bishop			603	700	615	Knight		King
		King	150	226	227	247	141		
			30	90	30	106	91	50	
			15	30	45	51	10	30	10
	1	4	10	16	19	16	10	4	
		1	3	6	7	6	3	1	
			1	2	3	2	1		
				1	1	1			
					King				

Nasledujúci diagram sumarizuje počet najkratších ciest na jednotlivé polia, ktoré sú súčasťou nejakého riešenia (je zaujímavé, že obmedzenia spôsobené bielymi pešiakmi a bielym kráľom vylučujú akékoľvek riešenie cez b6, j5 a j6:

Ako vidno, celkovo má sériová úloha presne **1918 riešení**, a to na šachovnici so 100 poliami.

Nech dlho žije spomienka na
storočné Československo
zrodené v roku
1918!

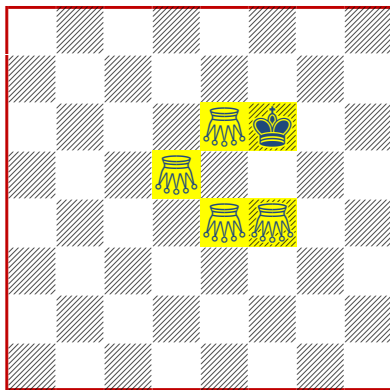
Skladba z celkom iného súdka, ktorá patrí do oblasti šachovej matematiky, či matematického šachu. Sympatické je už použitie šachovnice obsahujúcej „jubilejný“ počet polí. Potom išlo o to, spočítať všetky riešenia a čiernemu kráľovi dať do cesty také prekážky, aby tento počet bol práve 1918. Dúfam a verím, že sa to autorovi podarilo, i keď sa priznám, že pri súčasných mojich časových možnostiach som nebol v stave jeho postup skontrolovať. Nebolo by od veci dať to urobiť profesionálnym matematikom, na to však už asi nie je čas. Neostáva preto nič iné ako popriať autorovi, aby ho niekto v budúcnosti nesklamal. Nápad to bol naozaj originálny, čo sa (nielen dnes) veľmi cení. (Iste ste si všimli, že pat je opäť modelový, i keď nie ideálny.)

Adrian Storisteanu

Kanada

Československo 100 „C“

2. čestné uznanie

1. ♔:e5 2. ♘:c6[+♞e5] 3. ♚:f7[+♞c6] 4. ♔:e4[+♞f7] 5. ♚:d6[+♞e4]
6. ♚:d5 7. ♔:e6[+♞d5] 8. ♚:b7[+♞e6] 9. ♔:f6[+♞b7] 10. ♚:g6 11. ♔:h7
12. ♔:h8 ♞:g7#

*Try: 1. ♔:e5 2. ♚:g4[+♞e5] ? also solves uniquely, but it takes two moves too long
3. ♚:d6[+♞g4] 4. ♔:f5[+♞d6] 5. ♚:e7[+♞f5]
6. ♔:f6[+♞e7] 7. ♚:e8[+♞f6] 8. ♔:f8 9. ♚:g5[+♞f8] 10. ♔:f7[+♞g5]
11. ♚:g7 12. ♔:f5[+♞g7] 13. ♚:g6[+♞f5] 14. ♔:h8[+♞g6] ♞:e5#

1. ♔:e3[+♞f6] 2. ♔:f2 3. ♚:g3 4. ♔:d4[+♞g3] 5. ♚:e5 6. ♔:f3[+♞e5] 7. ♔:f4
8. ♚:g7[+♞f4] 9. ♔:f3[+♞g7] 10. ♔:f2 11. ♚:g1 12. ♔:h1 ♞:g2#

SER-H#12

(4+1)

PWC

Take&MakeChess

2 riešenia

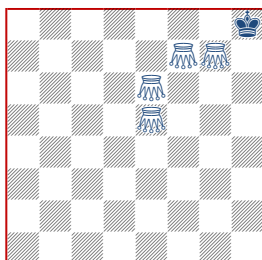
C+

Letter problem. The diagram's „C“ stands for both Czechoslovakia (as initial) and 100 (as Roman numeral).

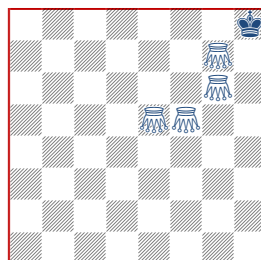
Grasshopper (G): e6,d5,e4,f4

The mates:

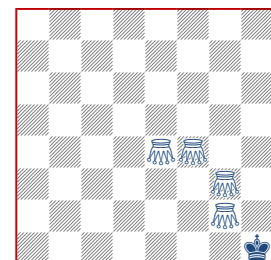
Solution 1

Try

Solution 2

Chameleon echoes. Fairy mates – e.g. in solution 1.'s checkmate position, wGg7 is untouchable:
13.Kh8xg7-d4/e7[+wGh8]?? *self-check*.

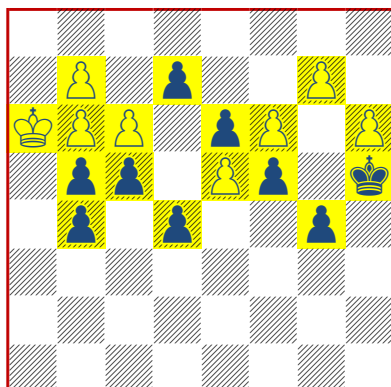
Letter problem. The diagram's „C“ stands for both **Czechoslovakia** (as initial) and **100** (as Roman numeral).

Z dvoch dosť podobných skladieb na „tému C“ (čo je v angličtine prvé písmeno názvu Czechoslovakia a zároveň rímska stovka) som vybral tú, ktorá má okrem dvoch 12-ťahových riešení aj pozoruhodnú zvodnosť. Použité sú dve exopodmienky (PWC, Take&Make) a štyria cvrčkovia. Dve riešenia vedú k echovým matom (modelovým, čo si treba poctivo spočítať, a zároveň ideálnym vďaka tomu, že autor nevpustil na šachovnicu bieleho kráľa...) na severovýchode a juhovýchode šachovnice, pričom zvodnosť obsahuje ďalší echový mat (zrkadlový), ale až v 14. ťahu.

Karol Mlynka

Slovensko

Československo 100 „C“

3. čestné uznanie

a)

1. ♔g6 2. ♕f7 3. ♔e8 g8=♔#

b) ♔h5↔♔a6

1. ♔:b6 2. ♔c7 3. ♔d8 b8=♔#

c) ♔h5↔♟d4

1. ♔d5 2. ♔:c6 3. d5 b8=♟#

Kindergarten problem with promotions in mates.

„The 100th anniversary symbol in figure 100 on the diagram.“

SER-H#3

(8+9)

b) ♔h5↔♔a6

c) ♔h5↔♟d4

C+

V turnaji konkurovalo niekoľko ornamentálnych skladieb, kde rozmiestnenie kameňov vytváralo alebo aspoň pripomínalo číslicu 100 a/alebo písmená ČSR. Bohužiaľ, autorom sa pri tejto práci zväčša nedarilo, čo sa týka „vypĺňania priestoru“ figúrkami, geometrického tvaru samotných znakov, či (a to najmä) šachového obsahu. Niektorí si „pomohli“ použitím rozličných výziev alebo extravagantných exopodmienok, čo (aspoň na mňa) nepôsobilo priaznivo, ani esteticky. Z tohto súboru som vybral preto iba jednu chutnú maličkosť, sériovoťahové trojčatá, kde sú použité iba pešiaci a ich premeny v matujúcich ťahoch.

Jaroslav Štůň
Slovensko
Československo 100 „C“
Osobitná cena

Venované 100. výročiu vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov - Československej republiky.

Vo všetkých šachových úlohách sú použité exopodmienky: **Alfabetický šach + Republikánsky šach**

Šachový problém do súťaže 100. výročie vzniku ČSR patrí medzi **symbolické problémy** a je tvorený komplexom 6 šachovnic uložených v dvoch stĺpcoch a troch vrstvách. V prvej vrstve sú dve **šachovnice vedľa** seba predstavujúce názov spoločného štátu - **Československo - z Česka a Slovenska**. Na ľavej šachovnici figúry tvoria iniciálky mena prvého prezidenta ČSR **Tomáša Garrigue Masaryka**, na pravej šachovnici pomocou figúr sú vytvorené iniciálky mena **Milana Rastislava Štefánika**, jednej z kľúčových osôb pri tvorbe československého štátu.

V prvej vrstve sú písmená tvorené **ortodoxnými figúrami**, ktoré sú viditeľné **v bielom svetle**. Nasvietením **modrého svetla** na prvú vrstvu - dve šachovnice vedľa seba s ortodoxnými figúrami – táto už nebude viditeľná, ale objavia sa dve šachovnice s **exofigúrami na tých istých miestach** ako boli postavené ortodoxné figúry. Písmená sú pritom vytvorené predovšetkým z exofigúr, ktorých názov v angličtine začína sa na príslušné meno (**Tomáš – triton, Garrigue – grasshopper, Masaryk – moose, Milan – mao, Rastislav – rook eagle, rook sparrow, Štefánik – sparrow, skylla**).

Nasvietením **červeného svetla** zmizne aj druhá vrstva a objaví sa tretia vrstva s exofigúrami. Na ľavej šachovnici **moose – Masaryk**, na pravej šachovnici **eagle – tatranský orol Štefánik**. Takýmto spôsobom vznikajú dvojníky, líšiace sa rôznymi figúrami na tých istých poliach.

Tri farby predstavujú farby štátnej vlajky ČSR od roku 1920. (Inšpiráciu predstavy pozorovania rovnakého miesta a videnie rôzneho obrazu mám napr. z použitia viditeľného svetla, ultrafialového žiarenia, infračerveného žiarenia, RTG žiarenia a pod.). Použitie bieleného, modrého a červeného svetla je len obrazné, aby som použil farby štátnej vlajky.

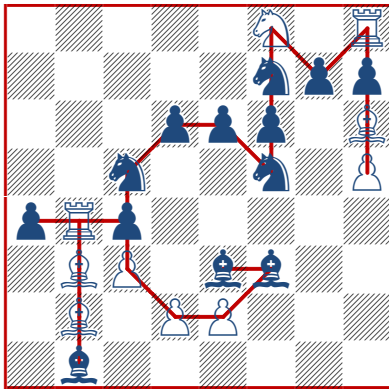
Tri vrstvy pod sebou predstavujú **Čechy, Moravu a Sliezsko a Slovensko**. Moja vizuálna predstava je takáto: <http://www.jaroslav-stun.eu/ChessProblems/Detail.aspx?ProblemID=556>.

Pretože si pripomíname **vznik republiky**, použil som exopodmienku **republikánsky šach** a pretože na šachovnici vytvárajú figúry písmena, ďalšou exopodmienkou je **alfabetický šach**.

Každé písmeno je jeden šachový problém, ktorý riešime na šachovnici 8x8. Spolu je teda **18** problémov, čo je tiež symbolické číslo (1918, 2018).

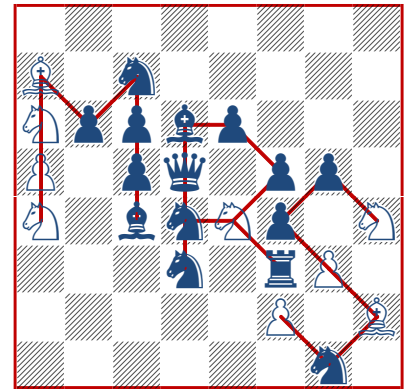
Všetky problémy sú **C+ POPEY 4.79**.

A1

T: HS#5,5
G: HS#8
M: HS#5,5

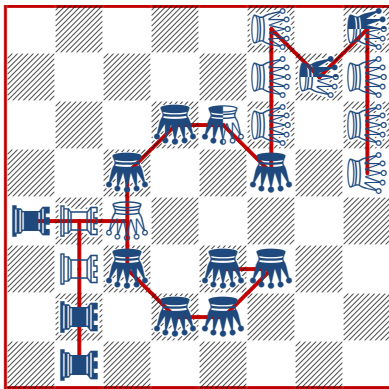
A2

M: HS#6
R: SH#8
S: HS#7

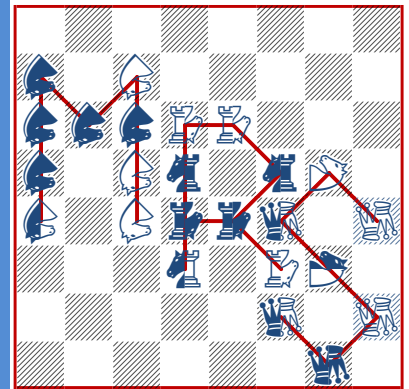
„Biela“ vrstva

B1

T: HS#4,5
G: Ser-HS#26
M: HS#14,5

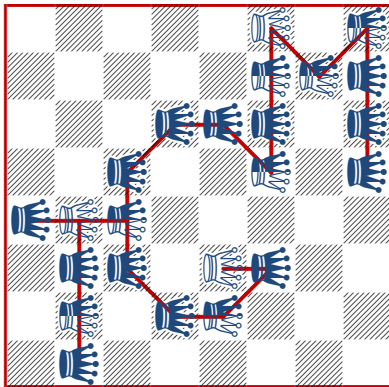
B2

M: SH#16
R: SH#39
S: HS#10,5

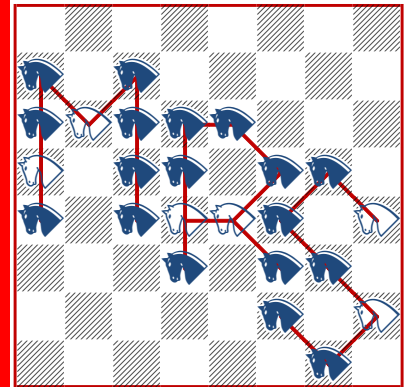
„Modrá“ vrstva

C1

T: HS#6,5
b) ♖b3↔♜b4
G: Ser-HS#7 1.2.1.2.1.1..
M: HS#9

C2

M: a) Ser-HS#12
R: Ser-HS#13
S: SH#11
b) ♜a4↔♞a5 SH#12

„Červená“ vrstva

A1:**T:**

1...a4-a3 2.Sb2-e5 a3-a2 3.Sb3*c4 a2-a1=D 4.Jb4-d3 Da1-a7 5.Sc4-d5 Da7-g1 6.Jd3-f2[+čKh1]+
Dg1*f2[+bKe4] #

G:

1.d2*e3 Jc5-e4 2.e2*f3 d6-d5 3.f3-f4 d5-d4 4.c3*d4 c4-c3 5.d4-d5 c3-c2 6.d5-d6 c2-c1=D 7.d6-d7 Dc1-
c6 8.d7-d8=D[+čKe5] + Ke5-d5[+bKd7] #

M:

1...Jf5-e7 2.Jf8*h7 Je7-g8 3.Sh6-g5 f6*g5 4.h5-h6 Jf7-e5 5.h6*g7 Je5-g6 6.Jh7-f6[+čKh5]+
Jg8*f6[+bKh7] #

A2:**M:**

1.Ja4*c5 b6*c5 2.Ja6-b8 Sc4-a6 3.Sa7*c5 Sa6-b7 4.a5-a6 Sb7-c8 5.a6-a7 Jc7-b5 6.a7-a8=D[+čKa6] +
Ka6-a5[+bKa7] #

R:

1.Jd3-c5 2.Jc5-d7 3.Jd4-c6 4.Jc6-e7 5.Dd5-a8 6.Da8-f8 7.Sd6-c7 8.Sc7-d8 Je4-d6[+čKe8] #

S:

1.f2-f3 f4*g3 2.f3-f4 Sg1-f3 3.f4-f5 Jf3*h4 4.f5-f6 g3-g2 5.f6-f7 g2-g1=D 6.f7-f8=D Dg1-g2 7.Df8-
b8[+čKa8] + Ka8*b8[+bKg3] #

B1:**T:**

1...TRa4-a7 2.TRb3-e3 TRa7-f7 3.TRb4-b8 TRb1-d1 4.TRb8-g8 TRb2-b6 5.TRe3-e5[+čKf8] +
Kf8*g8[+bKe6] #

G:

1.Gc3-e1 2.Gc5-g5 3.Gd2-d7 4.Gd6-f6 5.Ge2-b5 6.Gb5-e8 7.Ge1-e4 8.Ge3-e5 9.Ge4-b4 10.Gb4-d4
11.Gd4-d8 12.Gd8-d6 13.Gd6-f4 14.Ge5-g3 15.nGe6-c8 16.nGc8-f8 17.Gd7-g4 18.Ge8-g8 19.Gf3-h3
20.Gf4-b4 21.Gb4-d4 22.Gd4-g7 23.Gf5-f7 24.Gf6-h4 25.Gf7-h7 Gc4*h4[+čKh8]+ 26.Gg8-g6[+bKh6] #

M:

1...Gf5*f7 2.Mf6-e8 Gf7*h7 3.Me8*g7 Gh7-f7 4.Mf8-e6 Gf7-h7 5.Mh6-d7 Gh7-h4 6.Md7-e5 Gh4-h6
7.Me5-h7 Gh6-f8 8.Mg7-e8 Gf8-d8 9.Me8-d5 Gd8-d4 10.Md5-e3 Gd4-f2 11.Me3-d7 nMh8-g6 12.Md7-e5
nMg6-d5 13.nMd5-e7 nMe7-f5 14.Me5-g6 Gf2-f6 15.Me6-g5[+čKh8] + Kh8-g8[+bKh6] #

B2:**M:**

1.nMAa4*c5 2.MAa5-b3 3.MAa6-b4 4.MAa7-c8 5.MAb3-d2 6.MAb4-c2 7.MAb6-a4 8.MAa4*c5 9.MAc2-
d4 10.MAc5-e4 11.MAc6-e5 12.MAc8-a7 13.MAa7-b5 14.MAb5-d6 15.MAd2-b3 16.MAb3-c5 MAC4-
a5[+čKd5] #

R:

1.nREd3-f2 2.RWd4-d3 3.RWd3-e2 4.REd5-f6 5.RWe2-d3 6.RWd3-e5 7.RWe4-f4 8.RWe5*e6 9.RWe6-
e5 10.RWe5-e4 11.RWe4-e3 12.RWe3-e2 13.RWe2-e1 14.nREf2-e3 15.RWe1-f2 16.RWf2-g2
17.nREe3-f2 18.nREf2-g1 19.RWf4-e4 20.REf5-g6 21.REf6-g3 22.nREg1-f2 23.nREf2-e3 24.nREe3-d4
25.nREd4-e6 26.RWe4-f5 27.nREe6-d5 28.nREd5-f6 29.RWf5-g5 30.nREf6-d5 31.nREd5-g4 32.RWg2-
f2 33.RWf2-e2 34.REg3-f2 35.RWe2-e3 36.RWe3-e4 37.RWe4-f5 38.REf2-g3 39.RWf5-e4 RWd6-
f5[+čKf4] #

S:

1...nSWf2-g2 2.nSWf4-f5 nSWf5-f6 3.nSWf6-g6 SWg1-f1 4.nSWg2*g3 nSWg3*h4 5.SKg5-e4 nSWg6-e5
6.SKe4-g5 nSWe5-f6 7.nSWf6-g6 nSWg6-h6 8.SKg5-e6 nSWh4-g3 9.SKe6-f4 SWf1-e3 10.SKf4-e6
SWe3-f4 11.SKe6-g5[+čKg4]+ Kg4*g5[+bKh3] #

C1:**T:**

a) diagram

1...Ma4-c5 2.nMb2-a4 nMa4-c3 3.Mb4-c2 Mb1-a4 4.Mc2-d4 Ma4-b2 5.nMc3-a4 nMa4-d5 6.nMc4-e5
Mb2-a4 7.Md4-b5[+čKa3] + Ka3-a2[+bKb4] #

b) ♖b3↔♗b4

1...Ma4-c3 2.nMb2-d3 Mb1-e3 3.Mb3-d4 Mb4-c2 4.nMc4-d2 Mc2-e1 5.nMd2-e4 Mc3-f1 6.nMd3-e5 Me1-g2 7.Md4-e2[+čKg1]+ Kg1-h1[+bKf2] #

G:

1.Mc3-f2 2.nMc4-e1 3.Mc5-d7 4.Md2-e4 5.Md6-e8 6.Md7-e5 nMe1*f3[+čKf1]+ 7.Kf1*e2[+bKf4] #
1.Mc3-f4 2.nMc4-g5 3.Mc5-g6 4.Md2-f1 5.Md6-g4 6.nMe2-g1 Me3-f7[+čKh6]+7.Kh6-h5[+bKg3] #

M:

1.nMf5-e7 nMe7-g8 2.nMf7-e5 nMe5-g6 3.Mf8-e5 Mf6-e4 4.Me5-d3 Me4-c3 5.Md3-b4 Mc3-a4 6.nMg6-f8 Ma4-c5 7.Mb4-c6 Mc5-d7 8.Mc6-e7 Md7-f6 9.Me7-f5[+čKg6] + Kg6-g5[+bKf7] #

C2:

M:

a) diagram

1.EAa4-b7 2.EAa6-a8 3.EAa7-b8 4.EAa8-c8 5.EAb7-d7 6.EAb8-d8 7.EAc4-d5 8.EAc5-d4 9.EAc6-e6
10.EAc7-b8 11.EAb8-c6 EAa5-c5[+čKd6]+ 12.Kd6-e7[+bKc7] #

b) ♠a4↔♞a5 SH#12

1.EAa5-b4 2.EAa6-d5 3.EAa7-c8 4.EAb4-d4 5.EAc4-e4 6.EAc5-e5 7.EAc6-e6 8.EAc7-d8 9.EAc8-f7
10.EAd4-c7 11.EAc7-f8 12.EAd5-d7 EAa4*e6[+bKe8] #

R:

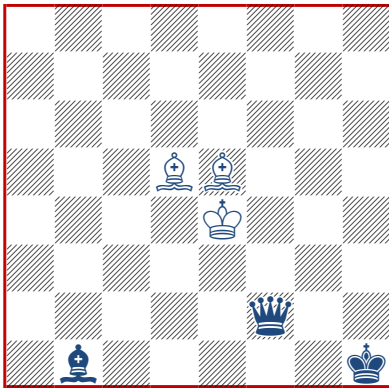
1.EAd3-f2 2.EAd5-f6 3.EAd6-e7 4.EAe6-f4 5.EAe7-g7 6.EAf2-g3 7.EAf3-g4 8.EAf4-h4 9.EAf5-g6
10.EAf6-h6 11.EAg3-f4 12.EAf4-e5 EAd4-d6[+čKh5]+ 13.EAg7-g5[+bKf5] #

S:

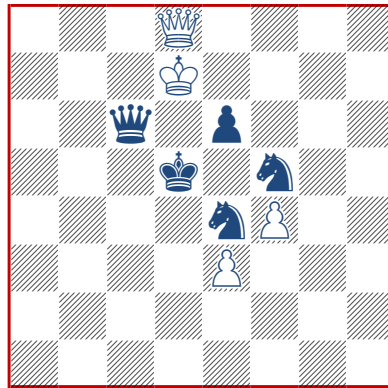
1.EAf2-e4 2.EAe4-f5 3.EAf4-f6 4.EAf5-g6 5.EAf6-g7 6.EAg1-f3 7.EAf3-g2 8.EAg2-h1 9.EAg3-f5
10.EAf5-f7 11.EAf7-h7 EAh2-g4[+čKh6] #

Výsledné postavenia s komentárom:

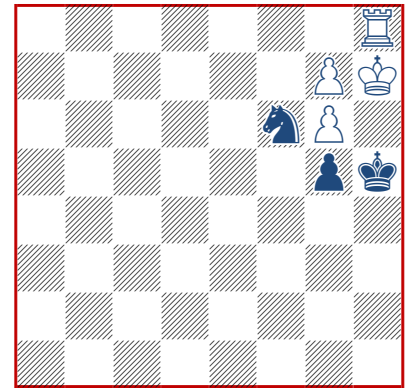
A1

T

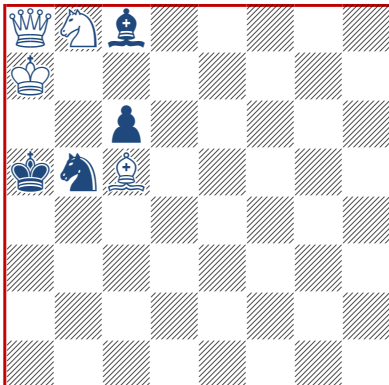

G

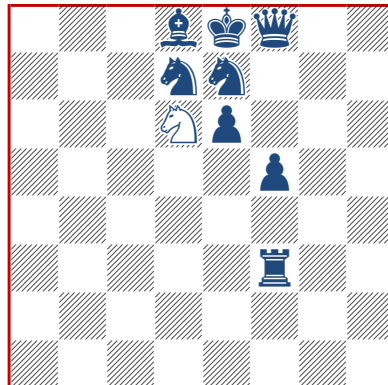

M

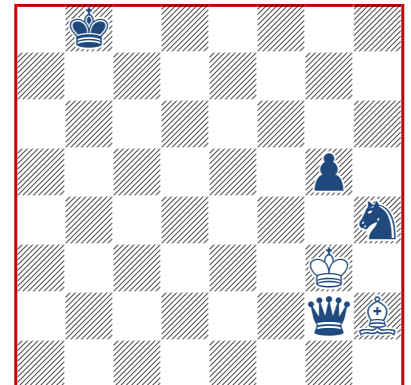
A2

M

R

S

A1:

T – modelový mat, blokovanie polí bielymi strelcami, čK v rohu, mat čiernym strelcom z poľa b1, ktorý sa v priebehu riešenia nepohol

G – diagonálne usporiadanie dvojíc figúr

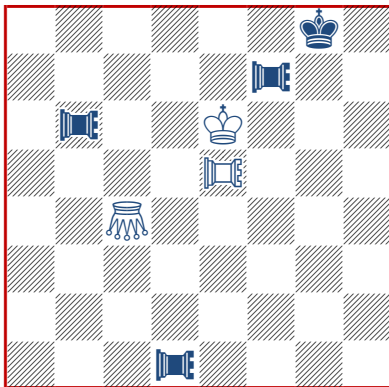
M – umožnenie ťahu bieleho strelca a bieleho pešiaka z h-stĺpca ťahom 2.Jf8*h7 a v 6.ťahu aj bieleho jazdca zablokovaním bieleho pešiaka čJg8, obeť bieleho strelca a bieleho jazdca

A2:

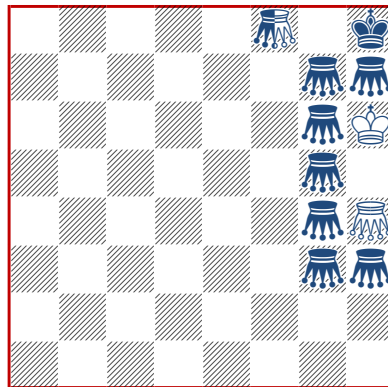
M – tempový ťah čiernym strelcom 3....Sa6-b7, prekvapujúci mat čiernym jazdcom, zaujímavé konečné postavenie figúr

R – štyri čierne figúry vykonajú dva ťahy po sebe, jediná biela figúra a modelový mat, čierny kráľ dostáva mat na svojom základnom poli e8

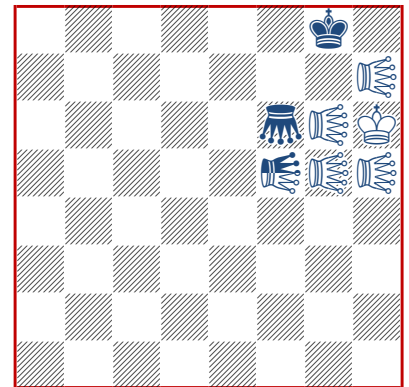
S – excelsior, čierny kráľ v rohu, obeť bielej dámy v poslednom ťahu

B1

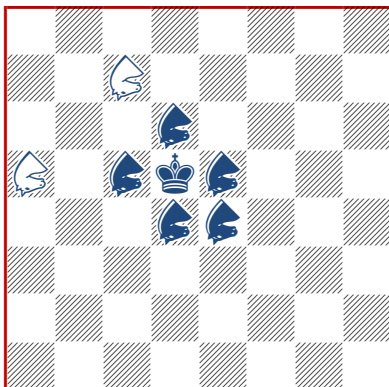
T

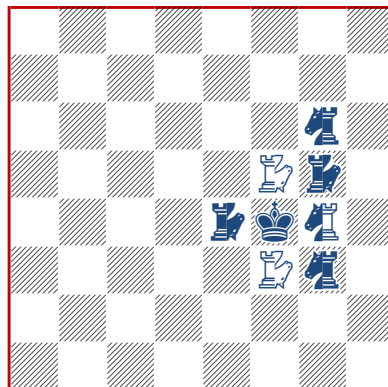
G

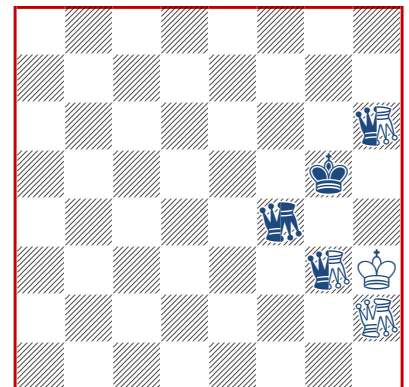
M

B2

M

R

S

B1:

T – súhra bielych a čiernych tritonov pri tvorbe matujúcej siete

G – presun cvrčkov na pravú stranu šachovnice, čierny kráľ v rohu, neutrálny cvrček po účasti na dvojšachu čiernemu kráľovi je nakoniec jedinou matujúcou figúrou pre bieleho kráľa pre nemožnosť odskoku

M – znehybnenie čierneho cvrčka na f2, aby sa mohol zapojiť do hry neutrálny moose z poľa h8, čierny kráľ v rohu

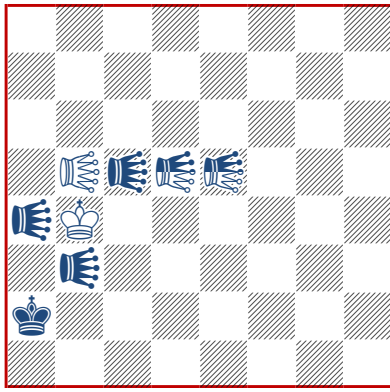
B2:

M – ideálny mat, čierny kráľ vo vlastnej kletke

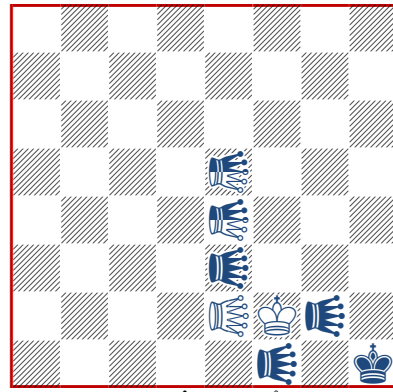
R – 39 ťahov čierneho. M.R.Štefánik tragicky zahynul, keď mal takmer 39 rokov, kombinácia vežových preskakujúcich figúr využíva špecifiká skokov a umožní zaujímavé presuny figúr

S – neutrálny sparrow g3 dáva mat bielemu Kh3, nepomôže jeho opustenie g3, pretože matuje čierny sparrow z poľa f4, po nSWg3*f4 je mat neutrálnym sparrowom z f4

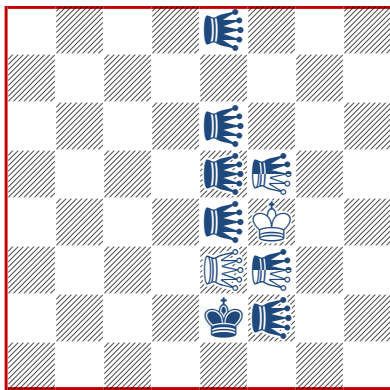
C1

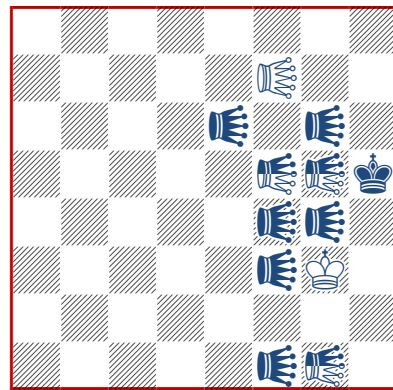
T a) diagram

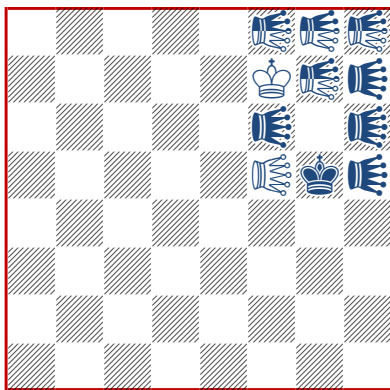
T b) ♖b3↔♜b4

G1

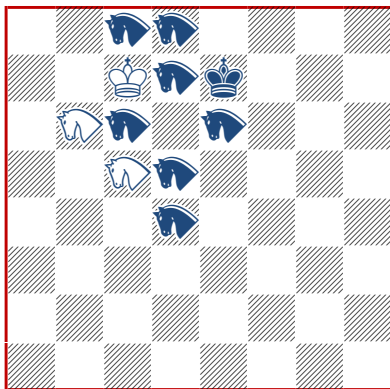

G2

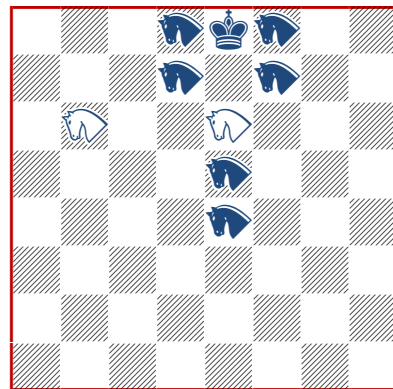

M

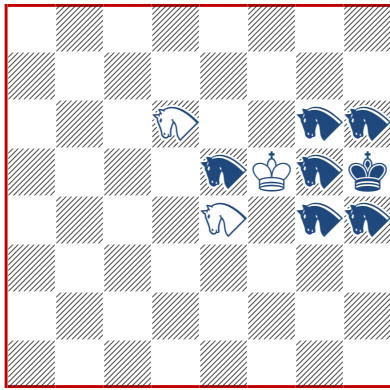
C2

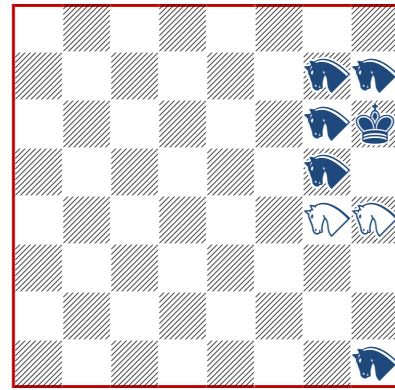
M a) SER-HS#12

M b) ♜a4↔♞a5 SH#12

G1

G2

C1:

T – malou zmenou počiatočnej pozície vzniknú dva vzdialené echové obrazce, v a) frekventované pole a4, v b) čierny kráľ v rohu

G – v 1. riešení vertikálne istenie matu Me8->Me6->Me5->Kf4, v 2. riešení diagonálne istenie matu Me6->nMf5->Mf4->Kg3

M – Po naháňacke bieleho a čierneho Moose, biely zaujme miesto nM na poli f5, čierny Mf6 sa vráti na pôvodné pole a miesto bieleho je na f8 neutrálny Moose.

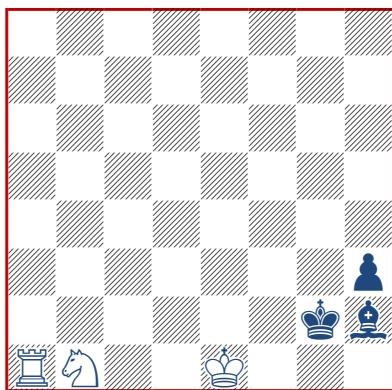
Som si istý, že skladba tohto typu nemá v histórii kompozičného šachu obdobu. Je to monštrum (ale nie v znevažujúcom zmysle slova), ktorého šachový obsah si treba podrobne preštudovať a pripojené vysvetľujúce a historické texty prečítať, aby čitateľ pochopil, čo sa v slovách a diagramoch skrýva. Myslím, že v tomto prípade rozhodca nemusí vypracovať nijaký posudok, lebo to za neho urobil vlastne už autor. Páči sa mi, že ako jedna z exopodmienok bol použitý práve republikánsky šach, že v úlohe protagonistov vystupuje jeden Čech a jeden Slováčok (alebo naopak) a v špeciálnej superoriginálnej funkcii sa autor rozhodol pre biele, modré a červené svetlo. Trochu angličtiny pri tých orloch, vrabcoch, losoch atď. iste nezaškodí, však aj republika vznikala na pôde, kde sa hovorilo práve tou rečou. A myslím, že keby MRŠ a TGM ešte žili, takémuto vzdaniu úcty by sa potešili. – Želám dobrú zábavu!

Luděk Sedlák
Česko
Československo 100 „C“
Osobitné uznanie

Dne **28.10.1918** byly položeny **základní kameny československé státnosti**, symbolický mat dostala toho dne rakousko-uherská monarchie. Tyto základní stavební kameny představují bílé **kameny v základním postavení**, hroutící se Rakousko-uherskou monarchii symbolizuje černý monarcha, který dostane **mat přesně v tom počtu tahů, který je zaznamenán v datu 28.10.1918**.

Připomenutím slavné historické události se proto stávají 4 úlohy, tvořící jeden celek: **A/ mat 28. tahem, B/ mat 10. tahem, C/ mat 19. tahem a D/ mat 18. tahem**, přičemž ve všech čtyřech úlohách stojí bílé figury ve svém základním postavení. V úlohách je symbolicky znázorněna i ta skutečnost, že před 100 lety málokdo věřil, že se tato věc může podařit – materiální i vojenské prostředky bojovníků za svobodu jsou velmi skromné, situace na bojišti v každé z oněch 4 pozic je taková, že se zdá velmi obtížné, ne-li nemožné, nejen dát mat v požadovaném počtu tahů, ale dokonce pozici vyhrát.

A

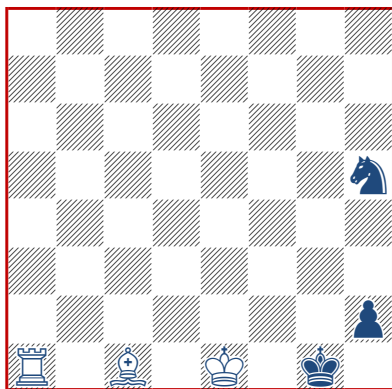
#28

(3+3)

1.Va2+! (Jediný tah vedoucí nejen k matu 28. tahem, ale dokonce jediný vyhrávající tah!) **1...Kg1! 2.Jd2 Sg3+! 3.Kd1 Sf4! 4.Jf3+!** (Opět jediný vyhrávající tah. Další cesta k matu v požadovaném počtu tahů není vůbec jednoduchá, počítač ale spolehlivě potvrdí, že hlavní varianta je jednoznačná a bez duálů. Tahy černého, které nejvíce prodlužují matové vedení, jsou zde i v dalším průběhu označené vykřičníkem. Vykřičník za tahy bílého značí, že jde o jediný tah vedoucí k výhře.) **4...Kf1! 5.Ve2 Sg3! 6.Kd2 Sf2! 7.Kd3 Kg2! 8.Ke4! Kg3! 9.Vb2** (Přesný tah. Tahy 9.Vc2? Sa7! nebo 9.Jh2? Sg1! vedou k matu až v 29. tahu, po 9.Va2? Sb6! vyjde mat v 30. tahu.) **9...Sc5** (po 9...Sa7 jde 10.Vb5 nebo 10.Jh2) **10.Jh2 Sg1! 11.Jf1+! Kg4! 12.Vb8** (Opět nezbytná přesnost. Např. 12.Vb7? h2! 13.Vh7+ Kg5! 14.Jxh2 Kg6! a mat vyjde až 30. tahem.) **12...h2! 13.Vh8 Kg5** (Po 13...Sc5 jde 14.Jxh2 i 14.Vxh2, rovněž 13...h1D 14.Vxh1 Sc5! vede k duálům 15.Je3/15.Vh6.) **14.Jxh2 Sc5** (14...Kf6 15.Jg4+ vede v dalším průběhu k duálům.) **15.Ke5 Kg6! 16.Jf3 Kg7 17.Vb8** (Znovu přesný tah. V dalším průběhu uvádíme jen ty tahy černého, po nichž je cesta k matu jednoznačná.) **17...Sf2 18.Ke6 Se3 19.Vb5** (Jedině sem!) **19...Sf2 20.Vf5 Sb6 21.Je5 Sd4** (Aby po 22.Vf6 vzal Sxe5! a mat by pak vyšel až v 29. tahu.) **22.Vg5+ Kh6! 23.Kf6 Sc3 24.Vf5 Sd4** (Ke stejnému matu vede 24...Sb2 25.Kf7 Sc1! 26.Jg4+.) **25.Kf7 Se3! 26.Jg4+ Kh7 27.Vh5+ Jh6 28.Vxh6 mat.**

V úloze A je skryta i skutečnost, že teprve **29.10.** pominulo reálné nebezpečí zvratu, neboť hrozilo, že rakouský generál Kestřanek vyhlásí v Praze stanné právo. Když se však mezi vojáky nenašel nikdo, kdo by byl pro rozpadající se monarchii ještě ochoten nasadit život, rozhodl se rezignovat a československá věc definitivně zvítězila. Kdyby stál v počáteční pozici **černý král na g1**, výzva úlohy by zněla „**mat 29. tahem**“ s řešením **1.Va3! Kg2! 2.Va2+**! atd. s přechodem do hlavní varianty úlohy A.

B

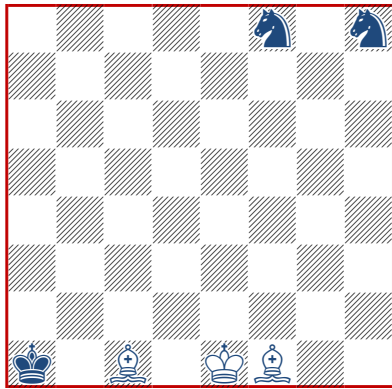

#10

(3+3)

Druhá úloha ukazuje, že Rakousko-Uhersko by nezachránilo ani případné vojenské posily. **1.Va2!** (Stejný úvodník jako v úloze A. I zde jde nejen o jediný tah vedoucí k matu v požadovaném počtu tahů, ale zároveň o jediný vyhrávající tah. Nejde teď samozřejmě 1...h1D? pro okamžitý mat, ale ani dragounské posily černému nepomohou.) **1...h1J! 2.Se3+ Jf2 3.Va3!** (Československá diplomacie postupuje promyšleně a nespokojí se s první nabídkou rakousko-uherské rezignace. Obě brání 3.Vxf2? Jg3! i 3.Sxf2+? Kh2! by matové vedení prodloužily o jeden tah.) **3...Kg2** (Vtip minulého tahu je v tom, že po 3...Kh2 by bílý vzal jezdce králem 4.Kxf2! a mat pak vynutí právě v 10. tahu, byť s duálů.) **4.Sxf2** (Až teď, když král je na g2!) **4...Jf6 5.Vg3+ Kh2 6.Kf1 Je4 7.Vd3** (Jinak by dal černý šach na d2 a mat by oddálil o několik tahů.) **7...Jg5** (nebo 7...Jd2 8.Vxd2 Kh3 9.Vd4 Kh2 10.Vh4 mat) **8.Vd5 Jf3** (nebo 8...Kh3 9.Vxg5 Kh2 10.Vh5 mat) **9.Vh5+ Jh4 10.Vxh4 mat** (modelový).

C

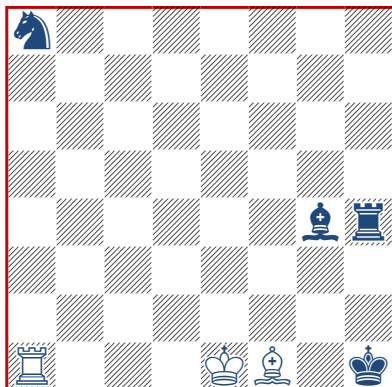
#19

(3+3)

Postavení v třetí úloze je materiálně vyrovnané, letmý pohled na šachovnici však naznačuje, že šance Rakousko-Uherska (černé armády) na udržení statutu quo nejsou valné. Postupně přijde o svou jízdu a nezabrání matu 19. tahem: **1.Sc4 Jhg6! 2.Kd2!** (jinak remíza!) **2... Je5! 3.Sd5! Kb1! 4.Se4+!** (2. až 4. tah bílého byly jediné, které nevypouští výhru!) **4...Ka1! 5.Kc2 Jc4! 6.Sd5** a první jezdec je ztracen: **6...Je6! 7.Sxc4** (7.Sxe6? prodlouží řešení o jeden tah.) **7...Jd4+! 8.Kc3 Kb1(!)** (K matu v 19 tazích vedou i tahy Jc6, Jc2 a Jf3 – v těchto případech však cesta k matu není jednoznačná.) **9.Se3 Jc6!** a dále velice přesné manévry střelci: **10.Se2 Ka2** (nebo 10...Ja5 11.Sb6 Jc6! 12.Kb3 Jb4! 13.Se3 Ka1! a dále duál 14.Sf3/14.Sc1) **11.Sc5 Kb1! 12.Sd3+** a nyní dvě rovnocenné možnosti:

12...Ka1 13.Kc2 Je5 (13...Ja5 14.Sb5 Jc4 15.Sa4 s přechodem do téže varianty) **14.Sb5 Jc4** (zde je druhá možnost 14...Jf3, viz dále) **15.Sa4 Ja3!** (Černý musí dát druhého jezdce, neboť po 15...Ja5 16.Sd4+ Ka2 17.Sb2 by dostal mat už v 18. tahu.) **16.Sxa3 Ka2 17.Sc1 Ka1 18.Sb2+ Ka2 19.Sb3 mat** (modelový), nebo **14...Jf3 15.Sc4 Je1+! 16.Kc1 Jd3+! 17.Sxd3 Ka2 18.Sc4+ Ka1 19.Sd4 mat.**
12...Ka2 13.Sb5 Kb1 (Jinou možností je 13...Ja7 – viz dále, zatímco ústupy 13...Ja5 14.Kc2 Ka1! 15.Sa4, 13...Jb4 nebo 13...Jd4 vedou k duálům) **14.Sxc6 Kc1! 15.Sf3 Kb1 16.Kb3 Kc1 17.Se3+ Kb1 18.Se4+ Ka1 19.Sd4 mat,** nebo **13...Ja7 14.Sxa7 Kb1 15.Se3 Ka2! 16.Kc2 Ka3 17.Sc5+ Ka2 18.Sc4+ Ka1 19.Sd4x.**

D

#18

(3+4)

V poslední úloze má černý dokonce materiální převahu. I to charakterizuje rozpadající se Rakousko-Uhersko v roce 1918 – jako kolos stojící na hliněných nohách. O svou materiální převahu brzy přijde a nezabrání matu v 18. tahu, který je připomínkou letošního roku i roku vzniku Československé republiky. **1.Kf2** (Se smrtelnou hrozbou Sg2+, kterou černý zatím ještě zoufalou protiakcí odvrátí.) **1...Kh2!** (1...Sd1 2.Vxd1 Kh2 po 3.Sg2 přechází do hlavní varianty.) **2.Sg2 Sd1! 3.Vxd1 Vf4+! 4.Sf3 Vxf3+! 5.Kxf3** (Tím černý zabránil nejhoršímu a přešel do koncovky V:J, která je obecně remízová. Rakousko-uherské šiky jsou však v troskách, černé figury nespolupracují a monarchie se rychle zhroutí. Přesto je třeba postupovat promyšleně a uvážlivě, cesta k vítězství v požadovaném počtu tahů je plná nástrah a v hlavní variantě zcela přesná.) **5...Jb6!** (5...Jc7 6.Vd2+ je o tah kratší) **6.Vd2+ Kg1!**

7.Vg2+ Kf1! 8.Vb2 Ke1! (Jde už jen o oddálení matu) **9.Vxb6 Kd2 10.Vb3 Kc2! 11.Ve3 Kd2 12.Kf2** a na závěr dvě varianty s jedním vertikálním a jedním horizontálním matem, přičemž maty se samotnou věží nemohou být jiné než modelové: **12...Kd1 13.Ve2 Kc1 14.Ke1 Kb1 15.Kd1 Ka1 16.Kc2 Ka2 17.Ve3 Ka1 18.Va3 mat.**
12...Kc1 13.Ve2 Kd1 (Kb1) 14.Ke3 Kc1 15.Kd3 Kb1 16.Kc3 Ka1 17.Kb3 Kb1 18.Ve1 mat.

Menej diagramov a viac slov, hoci po formálnej stránke je tu istá podobnosť s č.40. Kto si celý text prečíta, osvojí si zaujímavú lekciu z histórie, ale za šachovým obsahom sa skrýva analýza daných postavení pomocou známeho počítačového programu na riešenie šesťkameňových koncoviek. Spočiatku som túto skladbu chcel vylúčiť, ale nakoniec som si povedal, že prečo pri súčasnom bežnom využívaní možnosti elektronických programov by som mal byť taký prísny práve pri pozíciách, ktoré do istej miery pripomínajú šachové štúdie. Však autorovi iste dalo dosť práce, kým našiel vhodné postavenia a podrobne okomentoval ich „riešenia“...

Poznámky na záver

Hoci poznám množstvo symbolických šachových skladieb, nie som si istý, či už niekedy bola vypísaná súťaž na toto „oddelenie“. V každom prípade rozhodovanie takejto súťaže bolo veľmi zaujímavou skúsenosťou. Snažil som sa o čo najväčšiu objektivitu, pričom som dodržiaval aj tieto zásady:

1. Ak išlo o dve navzájom podobné skladby, informoval som sa u riaditeľa, či pochádzajú od toto istého autora. Ak odpoveď bola áno, tak som do výsledku vybral len tú lepšiu.

2. Ortodoxné skladby a exoskladby som pri hodnotení pokladal za principiálne rovnocenné. Výnimkou bolo iba pár skladieb, kde autori použili rozličné exoprvky veľmi násilne, „len aby to už nejako vyšlo“.

3. Je jasné, že používanie počítačov na kontrolu korektnosti je dnes už samozrejmé a nemôže byť dôvodom na kritiku, i keď na druhej strane sa niekedy stáva, že v rámci kontroly (alebo aj mimo nej) počítač „vymyslí“ samostatné nové riešenie. Čo už, je to aj o funkcii šťastia, ktoré napríklad zohralo vo viacerých prípadoch mimoriadne dôležitú úlohu aj pri futbalových zápasoch na majstrovstvách sveta.

4. Nakoniec pár slov o originalite. Doteraz vytvorené a stále dopĺňané databázy skladieb umožňujú veľmi dobrú kontrolu pôvodnosti príspevkov do skladateľských súťaží, alebo už uverejnených skladieb. Ak rozhodca databázy nevlastní, má možnosť prizvať k spolupráci špecialistov v tejto oblasti. Pokladám preto za nešťastné, že v tejto súťaži rozhodcovia nemajú možnosť využiť takúto spoluprácu a vypracované rozhodnutie sa pokladá za definitívne bez toho, aby sa umožnili reklamácie do určitej lehoty.

Bratislava 15.8.2018

Bedrich Formánek

medzinárodný rozhodca kompozičného šachu

Špeciálne vyznamenania

Symbolické skladby bez jakéhokoliv omezení nebo podmínek, které libovolným způsobem připomenou výročí 100 let od založení Československé republiky.

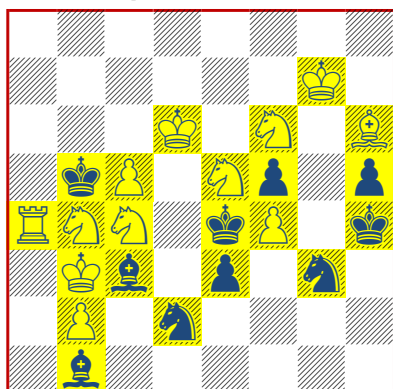
Byl jsem pověřen spolu s Bedrichem Formánkem rozhodnout o nejlepších skladbách, které jejich autoři poslali do soutěže. Vynalézavost a nápady autorů mne překvapily, skladby jsem hodnotil podle obvyklých pravidel, rozhodl jsem se však dát určitou přednost těm skladbám, ve kterých buď na šachovnici připomínalo číslo „100“ postavení figur a pěšců a nebo počtem 100 tahů v řešení připomínaly jednotlivými tahy každý rok od založení Československé republiky.

Roman Janko

Ukrajina

Československo 100 „C“

1. speciální cena

H#3

(12+10)

A: 4.1.1.1

B: 2.1.1.1

C: b) PolishType

C+

A

1. ♔d3 ♕a2 2. ♖:a4 ♞c6 3. ♗b5 b3#

1. ♔a2+ ♕c3 2. ♖:a4 b3+ 3. ♗a3 ♞c2#

1. ♕c5 ♖a5+ 2. ♗d4 ♗e5 3. ♔d3 ♞c6#

1. ♕b6 ♞c6 2. ♗b7 ♖b4+ 3. ♗a8 ♖b8#

B

1. ♔d4 ♕d7 2. ♖d5 ♞d3 3. ♞e4 ♞b6#

1. ♕d4 ♞f3+ 2. ♖d3 ♕d5 3. e2 ♞e1#

C

a)

1. ♕h3 ♞e4 2. ♖g4 ♞f2+ 3. ♗h4 ♔g5#

b) PolishType

1. ♞h7 ♕g4 2. ♔g5 f6+ 3. ♗h6 ♞f5#

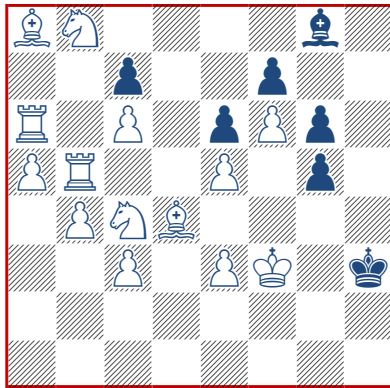
C b) PolishType = vymeniť farby všetkých kameňov

Řešení: „1“ –A- 4 varianty, „0“ –B- 2 varianty, „0“ –C- 2 varianty. Řešení jsou vtipná a obsažná, druhá varianta –C- je s výměnou barvy všech kamenů. S uvedenou symbolikou hodnotím tuto skladbu jako nejlepší.

Anton Bidleň

Slovensko

Československo 100 „C“

2. špeciálna cena

SER-H#100

(14+7)

1. ♖h2 2. ♖g1 3. ♖f1 4. ♖e1 5. ♖d1 6. ♖c2 7. ♖b3 8. ♖a4 9. ♖:b5
 10. ♖a4 11. ♖b3 12. ♖c2 13. ♖d1 14. ♖e1 15. ♖f1 16. ♖g1 17. ♖h2
 18. ♖h3 19. ♖h4 20. ♖h5 21. ♖h6 22. ♖h7 23. ♖h8 24. ♚h7 25. ♖g8
 26. ♖f8 27. ♖e8 28. ♖d8 29. ♖c8 30. ♖:b8 31. ♖c8 32. ♖d8 33. ♖e8
 34. ♖f8 35. ♖g8 36. ♖h8 37. ♚g8 38. ♖h7 39. ♖h6 40. ♖h5 41. ♖h4
 42. ♖h3 43. ♖h2 44. ♖g1 45. ♖f1 46. ♖e1 47. ♖d1 48. ♖c2 49. ♖b3
 50. ♖a4 51. ♖b5 52. ♖:a6 53. ♖b5 54. ♖a4 55. ♖b3 56. ♖c2 57. ♖d1
 58. ♖e1 59. ♖f1 60. ♖g1 61. ♖h2 62. ♖h3 63. ♖h4 64. ♖h5 65. ♖h6
 66. ♖h7 67. ♖h8 68. ♚h7 69. ♖g8 70. ♖f8 71. ♖e8 72. ♖d8 73. ♖c8
 74. ♖b8 75. ♖:a8 76. ♖b8 77. ♖c8 78. ♖d8 79. ♖e8 80. ♖f8 81. ♖g8
 82. ♖h8 83. ♚g8 84. ♖h7 85. ♖h6 86. ♖h5 87. ♖h4 88. ♖h3 89. ♖h2
 90. ♖g1 91. ♖f1 92. ♖e1 93. ♖d1 94. ♖c2 95. ♖b3 96. ♖a4 97. ♖b5
 98. ♖:c6 99. ♖d5 100.c6 ♚b6#

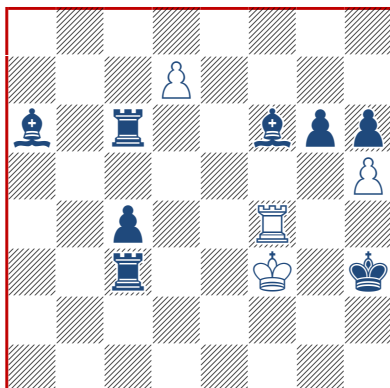
100. výročie vzniku československa a 100 sériovopomocný mat.

Tahy až do matu dělá černý král, střelec g8 a pěšec c7. V řešení černý král postupně vezme Vb5, přejde přes h8 pomocí tahu Sg8-h7, vezme Jb8 a pak podobně Va6 a Sa8, vrátí se až na d5, poslední tah je 100.c6 Jb6 mat. Mezi většinou vtipnými stotahovkami hodnotím tuto jako nejlepší.

Sébastien Luce**Jacques Rotenberg**

Francúzsko & Izrael

Československo 100 „C“

3. špeciálna cena

SER-H=100

(4+8)

CentralChess

C-

1. ♖h2 11. ♖a5 12. ♚c8 15. ♖b8 16. ♚a6 22. ♖h7 23.g5 24.gxf4 25. ♖g8
 31. ♖a7 32. ♚c8 47. ♖xh5 63. ♖b8 64. ♚a6 65. ♖c8 70. ♖h7 71.h5
 72. ♖h6 73.h4 74. ♖h5 75.h3 76. ♖h4 77.h2 78. ♖h5 87. ♖a7 88. ♚c8
 100. ♖h1 ♚f2=

CentralChess:

A King can move.

Any other piece cannot move unless if it is controled by a piece which can play.

The stalemating process is in 4 steps.

Step 1: Black King goes in h7 to allow g5-xf4 eliminating the control of h4.

The path is unique because in Central, black King cannot play for example in d2, b5 or g7 without to check white King!

Step 2: Black King comes back by the same way to capture h5 Pawn.

Step 3: Return to h7 so to play h5 ♖h6 h4 etc till Pawn reach h2.

Step 4 : Black King goes to h1 and is stalemated by white King f2.

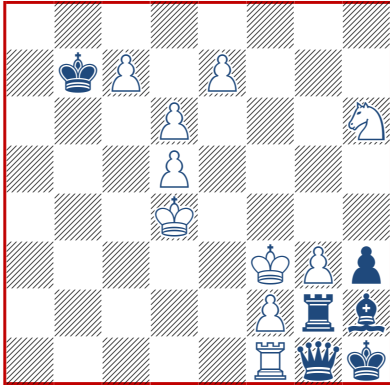
(the problem cannot be tested completeley but is C+ with the restriction „no promotions“ available on Winchloe)

Pravidla jsou „Central Chess“, to znamená, že černý král může hrát, další černé kameny jen v případě, že je aktivuje černý král tahem na sousední pole. V řešení tahy dělá černý král, střelec a6 a pěšci g6 a h6. Černý král nesmí proto na d2 a b2, věž c3 by dávala šach bílému králi! Také na b5 a g7. V řešení umožní černý král tahy g6-g5 a g5xf4, pak vezme pěšce h5, vrátí se na h7 a s jeho pomocí postupuje pěšec h6 až na h2. Černý král se nakonec vrátí kolem celé šachovnice až na h1, posledním tahem je 100.Kh1 Kf2 - pat.

Vladislav Nefjodov

Rusko

Československo 100 „C“

1. špeciálne čestné uznanie

A:

1. ♔c8 e8=♖+ 2. ♔d7 ♖d8#

B:

* 1... ♘g4 2. ♗:f2+ ♘:f2#

1. ♙:g3 ♘f5 2. ♗h2 ♘:g3#

A:

V matovej pozícii číslica „1“.

B:

Zdanlivá hra: V matovej pozícii číslica „0“.

riešenie: V matovej pozícii číslica „0“.

H#2

(10+6)

C+

Je to jediná skladba, ve které vzniknou číslice „1“ a dvakrát „0“ na konci řešení. Má originální myšlenku a proto přes některé nedostatky je zařazena na 5. místo. Z jedné skupiny kamenů v základním postavení vznikne „1“ a ze druhé ve zdánlivé hře jedna jednoduchá nula a v řešení druhá jednoduchá nula. Řešení jsou velmi jednoduchá, jednička je však vzorová.

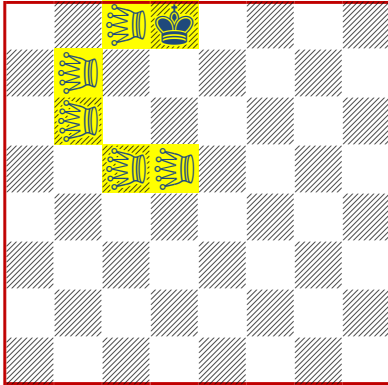
Adrian Storisteanu

Kanada

Československo 100 „C“

2. špeciálne čestné uznanie

„N.B. Král (?!)“

a)

1. ♔:c8[+w♔d8] 2. ♔d7 3. ♔c6 4. ♔:c5[+w♔c6] 5. ♔b5 6. ♔:c6[+w♔b5]
 7. ♔:d5[+w♔c6] 8. ♔d6 9. ♔c7 10. ♔b8 11. ♔:b7[+w♔b8] 12. ♔a8 ♔c7#

b) b♔d8↔w♔d5

1. ♔d6 2. ♔:c5[+w♔d6] 3. ♔b5 4. ♔a6 5. ♔:b7[+w♔a6] 6. ♔c7
 7. ♔:b6[+w♔c7] 8. ♔b7 9. ♔:c7[+w♔b7] 10. ♔d7 11. ♔e7
 12. ♔:d8[+w♔e7] ♔c6#

Symbolic composition. The initial positions 'C' stands for both Czechoslovakia (as initial) and 100 (as the Roman numeral).

SER-H#12

(5+1)

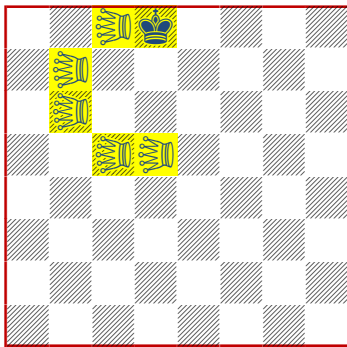
PWC

b) ♔d8↔d5

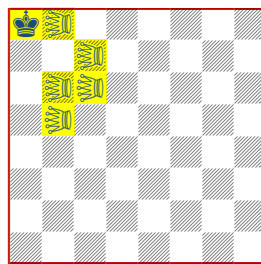
C+

Doublegrasshopper (DG):

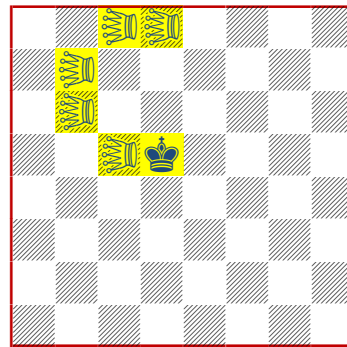
c8,b7,b6,c5,d5

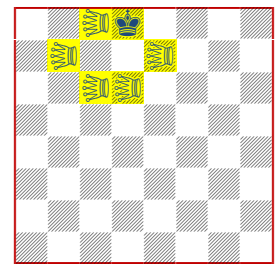
C

?

C

0

Resolving the motto (and overdoing the symbolism...):

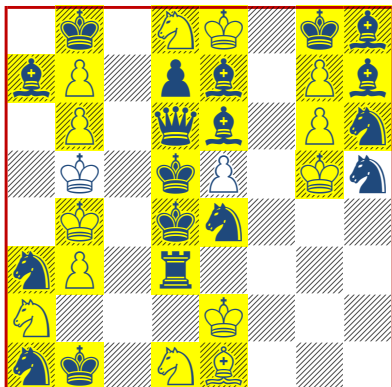
— Král: „king“ in **C**zech?— **O**, king in **C**zech **C**HECK!(N.B. „Czech“ and „check“ are pronounced the same. The **K** is in check in the initial positions.)C+ by *Popeye* v4.79. In *Popeye* a DG doesn't play 'null' (zero-length) moves (such as DGc8-a6-c8 in the diagram), if it's at all relevant here.

Dvojcvrčci (DG) jsou pro postavení „A“ na polích c8, b7, b6, c5, d5. V postavení „B“ se vymění černý král s dvojcvrčkem d5. Postavení „A“ i „B“ tvoří na šachovnici písmeno „C“ a to znamená římskou číslici „100“. Římská číslice „C“ se objevila v zaslaných skladbách vícekrát, tato je podle mého názoru nejlepší. V řešení „A“ je první tah: 1.Kd8xc8 a DGc8-d8. Ve druhém řešení jsou první dva tahy: 1.Kd5-d6 2.Kd6xc5 a DGc5-d6. Mat v řešení „A“ je: DG b5, b6, b8, c6, c7; Ka8 a v řešení „B“ je: DG b7, c6, c8, d6, e7; Kd8.

Georgij Oblaševskij

Ukrajina

Československo 100 „C“

3. špeciálne čestné uznanie

H#3

(15+18)

Symbol „ČS 100“

C+

„Č“ = H#3 - 2 solutions:

1. ♖:b3 ♙:b3 2. ♚a1 ♘b4 3. ♜b1 ♙c2#
1. ♜c4 ♙c1 2. ♜b2 ♙e2 3. ♚a2 ♙c3#

„S“ = H#3:

a)

1. ♜c3 ♙h4 2. ♜c4 ♙c3 3. ♜c5 ♙f6#

b) w♘d1↔w♙e1

1. ♜c5 ♙b3 2. ♜e3+ ♙d2 3. ♜e4 ♙f3#

„1“ = H#3 - 3 solutions:

1. ♙:b6 ♙c6 2. ♙a7 b8=♚+ 3. ♙a6 ♙:b6#
1. ♙:b7 ♙a5 2. ♙a8 ♙a6 3. ♙b8 b7#
1. ♙:b7 ♙c5 2. ♙a6 b:a7 3. ♙a5 a8=♚/R#

„0“ (♙e8-♙d5) = H#4 2 solutions:

1. ♙f5 e6 2. ♙:d8 e7 3. ♙e6 e:d8=♚ 4. ♚d5 ♙e7#
1. ♙f6 e:f6 2. ♚b8 f7 3. ♙d6 f8=♚+ 4. ♙c7 ♙c5#

„0“ (♙g5-♙g8) = H#2,5 2 solutions:

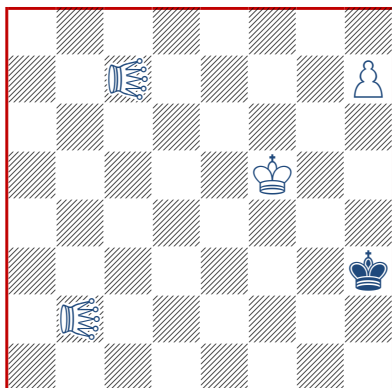
- 1...g:h8=♚+ 2. ♙g7 g:h7 3. ♜g8 h:g8=♚#
- 1...g:h7+ 2. ♙:h7 g8=♘ 3. ♜g7 ♙f6#

Pomocný mat 3. tahem, „0“ je ale 4. tahem, druhá „0“ je 2,5 tahem (začíná bílý). „1“ má 3 řešení, ostatní 2 řešení. Na rozdíl od čísla 35 jsou na šachovnici navíc písmena „C“ a „S“. Nuly jsou ale jen ze dvou sloupců 4 kamenů vedle sebe. Řešení jsou zajímavá, použity jsou i proměny bílých pěšců.

Rolf Kohring

Nemecko

Československo 100 „C“

4. špeciálne čestné uznanie

SER-H=100

(4+1)

PWC

C+ by Popeye 4.79

Locust (L): c7,b2

1. ♙h4 2. ♙h5 3. ♙h6 4. ♙:h7[+w ♙h6] 5. ♙g8 6. ♙f8 7. ♙e8 8. ♙d8
 9. ♙c8 10. ♙b8 11. ♙a7 12. ♙a6 13. ♙a5 14. ♙a4 15. ♙a3 16. ♙a2
 17. ♙b1 18. ♙c1 19. ♙d1 20. ♙e1 21. ♙f1 22. ♙g1 23. ♙h2 24. ♙h3
 25. ♙h4 26. ♙h5 27. ♙:h6[+w ♙h5] 28. ♙h7 29. ♙g8 30. ♙f8 31. ♙e8
 32. ♙d8 33. ♙c8 34. ♙b8 35. ♙a7 36. ♙a6 37. ♙a5 38. ♙a4 39. ♙a3
 40. ♙a2 41. ♙b1 42. ♙c1 43. ♙d1 44. ♙e1 45. ♙f1 46. ♙g1 47. ♙h2
 48. ♙h3 49. ♙h4 50. ♙:h5[+w ♙h4] 51. ♙h6 52. ♙h7 53. ♙g8 54. ♙f8
 55. ♙e8 56. ♙d8 57. ♙c8 58. ♙b8 59. ♙a7 60. ♙a6 61. ♙a5 62. ♙a4
 63. ♙a3 64. ♙a2 65. ♙b1 66. ♙c1 67. ♙d1 68. ♙e1 69. ♙f1 70. ♙g1
 71. ♙h2 72. ♙h3 73. ♙:h4[+w ♙h3] 74. ♙h5 75. ♙h6 76. ♙h7 77. ♙g8
 78. ♙f8 79. ♙e8 80. ♙d8 81. ♙c8 82. ♙b8 83. ♙a7 84. ♙a6 85. ♙a5
 86. ♙a4 87. ♙a3 88. ♙a2 89. ♙b1 90. ♙c1 91. ♙d1 92. ♙e1 93. ♙f1
 94. ♙g1 95. ♙h2 96. ♙:h3[+w ♙h2] 97. ♙g2 98. ♙f3 99. ♙e3 100. ♙d3
- ♙f4=

If the white pawn is on h2, it immediately solves 1. ♙g2 2. ♙f3 3. ♙e3 4. ♙d3 ♙f4=.

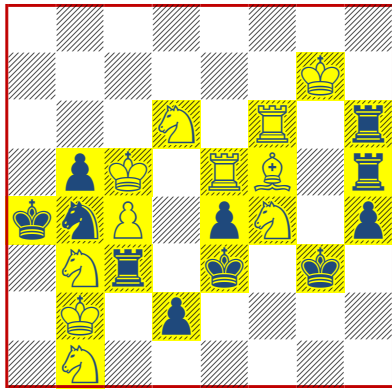
With a 4-fold round trip of the white king the white pawn is moved to h2.

Saranče (locust) b2 a c7. Podle těchto podmínek musí černý král přemístit bílého pěšce h7 na h2 (černý král jde na h6 a vymění se s bílým pěšcem na h7, pak musí obejít obě saranče po okraji šachovnice opět na h5). Poslední tahy jsou pak: 97.Kg2, 98.Kf3, 99.Ke3, 100.Kd3 Kf4.

Roman Janko

Ukrajina

Československo 100 „C“

5. špeciálne čestné uznanie

A=„1“

a)

1... ♖c3#

1. ♖c6 ♔c3 2. ♖a5 ♘c5#

b) ♙b4

1. ♙a5 ♘a3 2. ♙b4 ♘c5#

B=„0“

a)

1. ♜d3 ♔b4 2. ♜d4 ♜:e4#

b) ♔c5↔♜e5

1. ♜d3 ♔f4 2. ♜d4 ♜d5#

H#2

(11+11)

A: b) ♙b4

B: b) ♔c5↔♜e5

C: 2.1.1.1

C=„0“

1. ♜:f4 ♙h3+ 2. ♜g5 ♜f5#

1. h3 ♜g6+ 2. ♜h4 ♜g4#

C+

„1“ dvě varianty, druhá po výměně černého pb4 za černého Sb4; „0“ dvě varianty, druhá po výměně bílého Kc5 a bílé Ve5; „0“ dvě jednoduché varianty. Symbolika je správná, ale řešení velmi jednoduchá.

Praha, 18. října 2018

Josef Maršálek

rozhodca